

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№4(3)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 568 sahifa,
16-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woogyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Raqamli savodxonlikni rivojlantirishda sun'iy intellekt vositalarining pedagogik va metodologik imkoniyatlari.....	10
Shermanova Feruza Djumaboyevna	
Umumiy o'rta ta'lim maktablarining o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosarlarining boshqaruv madaniyati	15
Xurramov Anvar Vafqulovich	
5–7 yoshli bolalar jismoniy rivojlanishida futbol o'yin elementlarining pedagogik ahamiyati	19
Olim Ziyoyev Toshpulatovich	
Bo'lajak tarbiyachilarning ijtimoiy kompetensiyalarini shakllantirish usullari.....	23
Ashirov Abdirashid Ravshanovich, G'ulomova Durdona Shovkat qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda jismoniy sifatlarni rivojlantirish metodikasi	26
Ashirov Abdirashid Ravshanovich, Olimjonova Humora	
Algebra va funksiya: SAT matematikasining asosi	30
Abdullayev G'ayratjon Mutalipovich	
Psixologik savodxonlikning psixologik xizmat samaradorligini ta'minlashdagi nazariy va amaliy asoslari ...	34
Fayzullayev Mirzaodil Mirzamurodovich	
Zamonaviy ta'lim jarayonida talabalarda pedagogik odobni rivojlantirish muammosi	40
Fayzullayeva Feruza Aktamjon qizi	
Yosh oilalarning mustahkamligiga zamonaviy axborot vositalaridan foydalanishning ta'siri	44
Kushakova Nargiza Islambaevna	
Strategic Educational Management: Methods for Improving Teaching and Learning Outcomes	47
Majitova Munisa Oybek qizi	
Talabalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	51
Normurodova Qunduz Tursun qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida masofaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish mexanizmlarini takomillashtirish	54
Nurmaxmatov Lutfulla Abduxomid o'g'li	
Savod o'rgatish davrida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	58
Po'latova Sitara Olimjonovna	
Yosh sportchilarni tarbiyalash va huquqiy himoya qilishning pedagogik mexanizmlari	62
Rahmonov Amirshoh Abdumuxtorovich	
Bo'lajak kimyo o'qituvchisining metodik tayyorgarligini takomillashtirish.....	66
Shomurotova Sh. X.	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida lingvistik kompetensiyani rivojlantirishning metodika asoslari	70
Shukurova Zarina Mirobid qizi, Mambetova Lobar Mirzavali qizi	
Boshlang'ich sinf o'qituvchisining innovatsion kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik asoslari	73
Zaripova Mushtariybonu Otabek qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarning ijtimoiy-emotsional kompetentligini rivojlantirishda art-pedagogik texnologiyalar .	77
Suvanov Kamola Raimqul qizi	
O'quvchilarning mustaqil fikrlash samaradorligini oshirishda muammoli ta'lim texnologiyasining o'rni.....	81
Zikriyoyeva Feruza Sadullo qizi	
Обучение основам ультразвуковой диагностики с использованием метода “Каждый учит каждого” ...	85
Набиев Абдулло Абдувохидович	
To'lepbergen Qayipbergenov asarlarida komil insonni tarbiyalash masalalari	88
Xabibnazarova Saiyra Baxitbayevna	
Alisher Navoiyning “Hayrat ul-abror” asari orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarida ma'naviy fazilatlarni shakllantirish	91
Karamatova Dilfuza Sadinovna, Mahmudova Niginabonu Mizrof qizi	
Ekologik muammoli vaziyatlar orqali kimyo fanida kreativ tafakkurni rivojlantirish metodikasi.....	96
Ibodullayeva M. I., Dinnazarova F. S.	

Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida masofaviy ta'limni tashkil etish metodikasi	101
<i>Saydullayev Zafar Erkinovich</i>	
Talabalarni milliy hunarmandchilik vositasida samogen tarbiyalashda tarixiylik tamoyili.....	104
<i>Allanov Shuxrat Qilichovich</i>	
“Harry Potter” asarining o‘zbekcha tarjimasida stilistik vositalarni qayta yaratish masalalari.....	108
<i>Fayziyev Baxodir Baxshilloevich</i>	
Maktabgacha ta’limda bolalar nutqini o‘stirishning integratsiyalashgan texnologiyalaridan foydalanish.....	112
<i>Imamova Nilufar Zabiyxulla qizi, Nurmatova Gulchexra Baxadirovna</i>	
Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida lingvistik kompetensiyani rivojlantirishning metodik asoslari	116
<i>Shukurova Zarina Mirobid qizi, Mambetova Lobar Mirzavali qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalash	119
<i>Eshonqulova Ma’suda Habibovna</i>	
Yosh oilalarda nikoh barqarorligini ta’minlovchi psixologik omillar	123
<i>Islomova Ozoda Isomiddin qizi</i>	
Aqliy rivojlanishida orqada qolgan bolalarni inklyuziv ta’limda o‘qitish metodologiyasi	127
<i>Abdullayeva Maftuna</i>	
Maktabgacha ta’lim tashkilotida xavfsiz psixologik muhit yaratishning pedagogik ahamiyati	131
<i>Turayeva Gulchexra Urayimovna, Ziyaeva Umida Xolmat qizi</i>	
STEAM asosida kollaborativ ta’lim muhitida metakompetensiyalarni rivojlantirish.....	135
<i>Axmadova Malika</i>	
Yosh sportchilarni sportga yo’naltirish va sportchilarni tanlash muammolari (futbol sport turi misolida)	139
<i>Xotamov Jaloliddin Xusnitdin o‘g‘li</i>	
Biologiyada amaliy tajribalar o‘tkazishning zamonaviy virtual yechimlari.....	143
<i>Mirzayeva Nodira Abduxamidovna</i>	
Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida ekologik madaniyatni shakllantirishning ahamiyati.....	146
<i>D. P. Xodiyeva, M. Sh. To‘rayeva</i>	
Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida kreativlikni shakllantirish metodikasi (texnologiya darslari misolida)	150
<i>Abrorxonova Kamolaxon Abrorxon qizi, Jurayeva Ozoda Ortiq qizi</i>	
Boshlang‘ich sinflarda matematika fanini o‘rgatishda raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish.....	154
<i>G‘. Yu. Eshmirzayev</i>	
O‘quvchilarning ilmiy tafakkurini rivojlantirishda kimyo ta’limining o‘rni va o‘ziga xos jihatlari.....	157
<i>Kamolova Nargiza Ibragimovna</i>	
Bilingvizm (ikki tillilik) sharoitida o‘quvchilarning nutq madaniyatini rivojlantirishning pedagogik asoslari	161
<i>Mapruza Embergenova</i>	
Zamonaviy jamiyatda gender sotsializatsiyasi va psixologik jins xususiyatlari: maskulinlik, femininlik va androginlikning empirik tahlili	167
<i>Nasrullayeva Asolat Abdumalik qizi</i>	
Bo‘lajak muhandislarda chiziqli tenglamalar sistemalari va ularning amaliy tatbiqlarini o‘qitish haqida	171
<i>Qushmurotov Umurbek Ibadillayevich</i>	
Bo‘lajak tibbiyot xodimlarining xorijiy til kompetensiyasini rivojlantirish bo‘yicha tajriba-sinov ishlari natijalari	177
<i>Raximova Nigora Atakulovna</i>	
Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining ko‘p ma’noli so‘zlar ustida ishlash orqali nutqiy qobiliyatini rivojlantirish .	180
<i>Xo‘jayeva Durdonaxon Maqsud qizi, Rustamova Zulfiya Xolmirzayevna</i>	
Pul qadriyatining o‘smirlik davrida shakllanishiga ta’sir etuvchi milliy, ijtimoiy va psixologik omillar: iqtisodiy ijtimoiylashuvning psixodinamik yondashuvda tahlili.....	184
<i>Xolmurotova Mahbuba Maxmudovna</i>	
O‘smirlarda koping xulq-atvor shakllanishida ota-ona va farzand o‘rtasidagi munosabatlarining psixologik xususiyatlari	189
<i>Yarmatova Sanobar Jo‘rayevna</i>	
Raqamli ta’lim muhitida talabalarning matematik kompetensiyalarini rivojlantirishda interfaol metodlar	193
<i>Norquvatova Diyora Davron qizi</i>	
Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta’limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari.....	197
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Системно-функциональное моделирование и эмпирический анализ нравственно-волевой детерминации в профессиональной деятельности военнослужащих	201
Зохиоров Нодирбек Улугбекович	
Kimyo fanini o'qitishda muommali ta'lim metodining o'rni va amaliy ahamiyati	205
Kultayev Kuzibay Kazakbayevich	
Rolli o'yinlar asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni erta kasbga yo'naltirishning pedagogik shart-sharoitlari	209
Niginabonu Fayzullayeva	
Boshlang'ich sinflarda PIRLS va TIMSS talablariga mos ta'lim texnologiyalarini qo'llashning didaktik asoslari	214
Qurbonova Maxtuma Fazliddinovna, Mamedova Maxfuza Erkinovna, Omonova Gulandom Davlatovna	
Raqamli texnologiyalar vositasida virtual laboratoriyalarni o'qitish	219
Tilovova Turdixol Baratovna	
Hosila va uning tadbirlarini o'rgatishda zamonaviy yondashuvlar	222
Absamatov Zuxriddin Axmad o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining diskursiv kompetensiyasini shakllantirish texnologiyalarini amaliyotda qo'llash usullari	228
Dauletnazarova Ainura Kayirbaevna	
O'quvchilar o'rtasida bullingni oldini olish va pedagogik-psixologik omillarni bartaraf etish yo'llari	233
U. A. Alibayeva	
Yosh avlodning milliy tarbiyasini shakllantirishda xalq pedagogikasining pedagogik-psixologik mexanizmlari	236
O. K. Kadambayeva	
Bo'lajak logopedlar rinolaliyani og'ir nutq nuqsoni sifatida o'rganishda qo'llaniladigan topshiriqlarning ahamiyati	240
Achilova Sevara Djasirkulovna	
Tarjima mashqlari orqali nemis tili (DaF) darsida kommunikativ kompetensiyani shakllantirish	243
Musayeva Guzal Ne'matillayevna	
O'tkir Rahmat she'rlari lingvopoetikasi	247
Xoldarova Gulchehra Tajibayevna	
Проблемы и тенденции развития грамматики русского языка	250
Юлдашев Баходир Бекмуратович	
O'smir taekvondochilarning qo'l-oyoq kuchining an'anaviy mashg'ulotlar davomida o'sish sur'ati	253
A. X. Norov	
Инновационные педагогические технологии в преподавании русского языка и проблемы повышения качества подготовки кадров	259
Адилова Солияхон	
Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining qobiliyatlari va imkoniyatlarini rivojlantirish	263
Muminjonova Muhayyo G'ulomovna	
Nutqning ijtimoiy-psixologik va lingvistik xususiyatlari	268
Sh. I. Nurmatova, G. B. Xujamova	
Boshlang'ich sinflarda kreativ ta'lim muhitini shakllantirish va o'quv materiallarining ahamiyati	271
Abdullayeva Uljalg'as Tulegen qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida shaxsiy pedagogik kompetensiyani aniqlash metodologiyasi	274
D. O'. Yo'ldosheva, J. A. Jovlijev	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga badiiy adabiyot vositasida ijtimoiy xulq madaniyati bilan tanishtirishning ahamiyati	278
Daminova Shoxista Farxodovna	
Using the Method of Mnemonics in Teaching English Idioms: Enhancing Retention and Comprehension in EFL Learners	281
Dusmamadova Gulsum Shukhratovna	
Sun'iy intellekt asosida shaxsiylashtirilgan matematika ta'limining o'quvchilar natijalariga ta'siri	284
Jurayeva Gulshanoy Turdiyevna	
Talabalarda sanogen tafakkurni rivojlantirishda axborot oqimlarining ijobiy ta'sirlari	288
Karimova Umida Alijon qizi	

Viruslar replikasiyasining molekulyar asoslari va uni o'qitishda "Case-study" metodining samaradorligi.....	293
<i>O'. E. Xo'janazarov, B. B. Ishmo'minov, M. Fayzieva, M. Xayitmuratova</i>	
Psixodiagnostik metodikalar asosida talabalarning xarakter aksentuatsiyasining gender farqlarini o'rganish.....	298
<i>Sh. Allanazarova, R. Janabaeva</i>	
"Muhofazaga olingan hududlar" modulidan talabalarning bilimni nazorat qilishga mo'ljallangan nostandart testlardan foydalanish metodikasi	301
<i>Saidmuratov Shoxid Xusanovich, Ishmo'minov Bobur Botir o'g'li, Abduvohidova Madina Ilhomjon qizi, Matkomilova Feruza Xasan qizi</i>	
Ergonomik yondashuv asosida registrator ofisi ish jarayonlarini modellashtirish va takomillashtirish	307
<i>To'xtamurodov Azizbek Azimjon o'g'li</i>	
Sport turlarini tasniflash va sport mashg'ulotlarini kompleks monitoring qilishning ilmiy-metodologik asoslari	311
<i>Ilhomjon Axmedovich Tursunaliyev</i>	
Понятие академической грамотности в современной педагогике и лингводидактике	315
<i>Худжамова Хуснора Диёр кизи</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning intellektual qobiliyatini shakllantirish ijtimoiy muammo sifatida.....	318
<i>Altibayeva Gulbaxor Majitovna</i>	
Ethnolinguistic Aspects of Ecological Ethics: Conceptualizing "Nature" in English and Uzbek Phraseological Systems.....	325
<i>Zubaydullayeva Zarina</i>	
Matematik mantiq asosida oliy ta'lim talabalari uchun mantiqiy tafakkurni rivojlantirishning bosqichli-integrativ metodikasini takomillashtirish	329
<i>Zaxiriddinova Shahlo Zahiriddin qizi</i>	
Parataekvondochilar-ning musobaqa oldi tayyorgarligi: ilmiy-asoslangan yondashuv va samaradorlik tahlili.....	334
<i>Abdulfattoyev Abrorjon Abduraxmon o'g'li</i>	
Developing Functional Literacy Through Combined Interactive Strategies in Secondary School.....	337
<i>Matkarimova Nurjamal Sultamurat qizi</i>	
Bolaning ijtimoiylashuvida ertaklarning tutgan o'rni va ahamiyati.....	343
<i>Ergasheva Mastura Isaqul qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim tizimida ekologik tarbiyani amalga oshirishning pedagogik shart-sharoitlari.....	347
<i>Abdimo'minova Muhayyo Samadullayevna</i>	
Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarni kasbiy pedagogik faoliyatga tayyorlash.....	352
<i>Anorjonova Komila Xayyom qizi</i>	
Dual ta'lim tizimida Germaniya tajribasi.....	356
<i>Davlatov Keldiyor Davlatovich</i>	
Talabalarning mustaqil ta'limni nazariy asoslari, tasniflari va o'qitish metodlari.....	359
<i>Jumayev Ruzokul Xoliqulovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida zamonaviy pedagogik boshqaruv tizimi.....	364
<i>Jurayeva Shalola Dehqonboyevna</i>	
O'zbekiston sharoitida gospital pedagogikaning rivojida o'zbek va rus tillarining o'rni va ahamiyati	369
<i>Munira Khodjakhanova</i>	
Zamonaviy ilg'or xorijiy tajribalar asosida hasharotlar mavzusini o'qitishda kreativ usullarni qo'llashning immersiv imkoniyatlari	372
<i>Raxmatova Salima Togaymuradovna</i>	
O'zbekiston janubiy hududlarida brokkoli yetishtirishda agrotexnik tadbirlarni optimallashtirish metodikasi.	377
<i>Salomov Boxodir Salomovich</i>	
O'quvchi yoshlarda iqtisodiy bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	382
<i>Shoimova Gulxayo Sherzod qizi</i>	
Matematika va musiqa uyg'unligi orqali o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirish.....	387
<i>Umarova Munojatxon Xolmuxeimedovna</i>	
Chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik fani o'qituvchilarini tayyorlashning nazariyasi va metodikasi... ..	391
<i>Uzoqov Akram Avazovich</i>	

Noqonuniy xatti-harakatlarning kelib chiqishiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-psixologik va pedagogik omillar.....	394
Xoliqov Allamurod Abdijabbor o'g'li	
Training Future Speech Therapists to Address Sensory Discrimination Disorders in Preschool Children....	399
Xudayarova Dilnoza Mirvali kizi	
6-sinf adabiyot fanidan Abay va Avaz O'tar ijodini o'rganish darslarida o'quvchilarning adabiy-nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirish	402
Yuldasheva Noila Ravshan qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarning o'quv-bilish faoliyatini loyihalash kompetentligini rivojlantirish muammosi: nazariy tahlil va yondashuvlar	406
Ziyodova Zarina Qodir qizi	
Ingliz tilini bilish darajasi va kasbiy kompetensiya o'rtasidagi bog'liqlik.....	411
Xamdanova Shaxnoza Yusupaliyevna	
Algorithmic Accountability and Digital Sovereignty: Implementation Pathways for AI Legal Frameworks in Developing Nations.....	414
Rahimova Nargiza Khamidullaevna, Ahmadjonov Shohruhbek Rustamjon o'g'li	
Ta'lim – barqaror kelajakni shakllantirishning asosiy drayveri	420
A. X. Aripova	
Nutqning jo'yallik kommunikativ sifati va ahamiyati yuzasidan ayrim qaydlar	425
Xaydarova Muborak	
Raqamli boshqaruv muhitida maktab ta'limini tashkil etish	429
Abdullayev Sherzodbek	
Insonning psixologik holatini ifodalovchi frazeologik birliklarning ingliz va o'zbek tillaridagi lingvistik xususiyatlari.....	434
Abdusattorova Dinara Abduvahob qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ta'limda loyihaviy tadqiqotchilik ko'nikmalarini shakllantirish	437
Azimov Yunus Yusupovich, Ruziyeva Zulayxo Samatovna	
Ilk o'spirinlik davrida kreativlik pedagogik muammo sifatida	440
B. X. Xushboqov	
Badiiy asarlarda o'smirlar nutqining psixolingvistik xususiyatlari.....	444
Murodova Mexrinov Yaxyojon qizi	
Pedagogik yo'nalishdagi oliy ta'lim muassasalari talabalarida akademik madaniyatni shakllantirishning mazmuni	447
Nuriddinov Qandil Jaloliddinovich	
Odam anatomiyasi va fiziologiyasi kursini o'qitishda raqamli ta'lim platformalari talabalar kognitiv faolligini oshirishdagi determinant	451
Uchqurova Zarina Shavkatovna	
Optimization of Personalized Digital Learning Trajectories of Students in Higher Education Based on Artificial Intelligence and Cluster Approach	455
Taylakova Guli Bekmuratovna	
Fiscal and Customs Mechanisms for Harmonizing State and Investor Interests in Oil and Gas Projects.....	460
Ergashev Muhubbek Aslamovich	
Boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanish	465
Atayeva Baxrinisa Abduvaxidovna	
Futbolchilarning ko'p yillik tayyorgarligida jismoniy va texnik tayyorgarlikni takomillashtirish metodologiyasi	468
Raimov Davlatnur Ilhomjonovich	
Bo'lajak o'qituvchilarda ma'naviy-axloqiy yetuklikni shakllantirishda tarbiyaviy texnologiyalardan foydalanish samaradorligi.....	473
Asrorova Lola	
Kimyo fani ta'limidagi innovatsiyalar: zamonaviy yondashuvlar va ularning tasniflanishi.....	478
Ishmanova Zohida Ubaydullayevna	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'quv jarayonini tashkil etishning pedagogik shart-sharoitlari	481
Isoyeva Maftuna Bobomurod qizi	
Ontogenez jarayonida bolalarda eshituv idrokining shakllanishi va rivojlanish qonuniyatlarini tadqiq etish..	485
Shokirova Shaxnoza Dilmurodovna, Nig'matova Movluda Asatulla qizi	

Yadro tizimlarining muvozanatli xossalarini o'rganish metodlarining qiyosiy tahlili.....	489
Mamajonov Raxmatullo Ma'mirjon o'g'li	
Pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar va inklyuziv yondashuvning boshlang'ich ta'limda o'qish savodxonligini rivojlantirishga ta'siri	494
Jo'rayeva Zulfizar Abdunabiyevna	
Onlayn kommunikatsiya muhiti ta'sirida talaba qizlarning nikohga nisbatan psixologik munosabatlarining shakllanishi.....	497
Qosimova Go'zal Asomiddin qizi, Xujakeldiyeva Dilshoda Toshpo'lat qizi	
Memrise platformasidagi lingvistik yondashuvlar va ularning til o'zlashtirishga ta'siri	501
Omonova Shahruza Xamro qizi	
Sportchilarda psixofiziologik ko'rsatkichlar bilan musobaqa natijadorligi o'rtasidagi bog'liqlik	506
Nazarov Sobir Usmonovich	
Oliy ta'lim muassasasi talabalarida belbog'li kurash mashg'ulotlarini takomillashtirish mexanizmlarining psixologik va pedagogik xususiyatlari.....	510
Isakov Shuxratbek Muydinovich	
Ixtisoslashgan maktab o'quvchilariga yog'och o'ymakorligi fanini zamonaviy vositalar orqali o'qitishni rivojlantirish	515
Abdurashidxonova Muslimaxon Baxodirxon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda fantaziya va tasavvurni rivojlantirish psixologik-pedagogik muammo sifatida.....	522
Babayeva Ug'iloy Voxid qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda estetik tarbiyani rivojlantirishda tasviriy faoliyatning o'rni	524
Iskandarova Umida Qochqor qizi	
O'quvchilarning so'z boyligini oshirishda hikoya qilish metodining roli	527
Kamolova Malika Zafar qizi	
Learning by doing konsepsiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilarning kvazikasbiy faoliyatini tashkil etishning pedagogik shart-sharoitlari.....	530
Karimova Sabina Muxiddin qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mantiqiy fikrlashni rivojlantirish bo'yicha olimlarning ilmiy qarashlari	533
Mirzaqobilova Sarvinoz Aliqul qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilariga "fe'l so'z turkumi"ni didaktik o'yinlar orqali o'rgatish metodikasi	538
Oltinova Bahora	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda tafakkur xususiyatlarining gender tafovutlari	541
Pulatova Gulnoza Murodilovna	
Gamifikatsiya texnologiyasi talabalarning o'quv motivatsiyasini rivojlantirishning muhim vositasi sifatida ...	545
Sattarova Maftuna Ravshan qizi	
O'zbekiston umumiy o'rta ta'lim maktablarida pedagogik konfliktlar tipologiyasini o'rganib borishning amaliy istiqbollari.....	548
Umarova Zuxra Abduraxmanovna	
O'qish savodxonligi darslarida o'quvchilarning nutqiy savodxonligini rivojlantirishning pedagogik asoslari..	552
Utegenova Dilnoza Ayyg'ali qizi	
Hujum zarbasi texnikasini takomillashtirishda tezkor-kuch sifatlarini rivojlantirish	555
Yuldashev Sardorbek Adilbekovich	
Среда речи и квесты для сотрудничества детей 6-7 лет.....	559
Мухаммадиева Фарангиз Санжарбек кизи, Каримкулова Шохсанам Одил кизи	
O'zbekistonda imkoniyati cheklangan bolalarni ijtimoiylashuvi ta'limni rivojlantirishning muhim vazifasi sifatida	564
Fayzieva Ubayda Yunusovna	

ONLAYN KOMMUNIKATSIYA MUHITI TA'SIRIDA TALABA QIZLARNING NIKOHGA NISBATAN PSIXOLOGIK MUNOSABATLARINING SHAKLLANISHI

Qosimova Go'zal Asomiddin qizi
 Jizzax davlat pedagogika universiteti, stajyor o'qituvchi

Xujakeldiyeva Dilshoda Toshpo'lat qizi
 Jizzax davlat pedagogika universiteti

Annotatsiya: Insoniyat paydo bo'lgan davrdan boshlab muloqot muhim ijtimoiy hodisa sifatida shakllangan. Hozirgi kunda esa ijtimoiy media kanallari eng muhim aloqa vositalaridan biri hisoblanadi. Ijtimoiy media foydalanuvchilarga ma'lumot, g'oya va qiziqishlarni o'zaro almashish, bilim yaratish hamda muloqotni rivojlantirish imkonini beruvchi onlayn platformalardir. Onlayn kommunikatsiya muhiti yoshlar, ayniqsa talaba qizlarning nikohga nisbatan psixologik munosabatlari shakllanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Mazkur jarayonda ijtimoiy tarmoqlarda tarqalayotgan kontent, qadriyatlar va ijtimoiy qarashlar muhim omil sifatida namoyon bo'ladi.

Kalit so'zlar: onlayn muloqot, nikoh, internet, kontent, qadriyat.

Abstract: Since the emergence of humanity, communication has developed as an essential social phenomenon. Today, social media channels are among the most important means of communication. Social media refers to online platforms that enable users to share information, ideas, and interests, as well as to create knowledge and foster interaction. The online communication environment significantly influences the formation of psychological attitudes toward marriage among young people, particularly female students. In this process, social media content, values, and social perceptions play a crucial role.

Key words: online communication, marriage, internet, content, values.

Аннотация: С момента появления человечества коммуникация сформировалась как важное социальное явление. В настоящее время социальные сети являются одним из наиболее значимых средств общения. Социальные медиа представляют собой онлайн-платформы, позволяющие пользователям обмениваться информацией, идеями и интересами, а также формировать знания и развивать взаимодействие. Онлайн-коммуникационная среда оказывает существенное влияние на формирование психологических установок молодежи, особенно студенток, по отношению к браку. В данном процессе важную роль играют контент социальных сетей, ценности и общественные представления.

Ключевые слова: онлайн-коммуникация, брак, интернет, контент, ценности.

KIRISH

Muloqot inson hayotining eng muhim qismlaridan biri bo'lib, uni ta'minlaydigan kanallar bugungi kunda muhim aloqa vositasi sifatida xizmat qiladi. Texnologiyaning rivojlanishi bilan bu holat yanada aniq ko'rinib bormoqda: odamlar hayotida ajralmas bo'lgan ushbu aloqa kanallari bugungi kun munosabatlar tarmog'ini shakllantirib, sotsiologik ta'sirga ega. Har doim mavjud bo'lgan texnologik qurilmalar hayotimizda doimiy ishtirok etadi va bizni yolg'iz qoldirmaydi, natijada internet odamlar hayotining ajralmas qismiga aylanib, hatto muhim vosita vazifasini ham bajaradi. Shu sababli, yuzma-yuz muloqot o'rniga ijtimoiy media kanallaridan foydalanish insoniy munosabatlarni, ayniqsa romantik munosabatlarni shakllantirishda muhim omil hisoblanadi. Yuzma-yuz yoki kelishilgan munosabatlar, shuningdek, o'rnatilgan munosabatlar natijalarini sotsiologik jihatdan tahlil qilish ushbu kanallar orqali mazkur tadqiqotning umumiy asosini tashkil etadi.

Vaqt o'tishi bilan internetning rivojlanishi unga ulanayotgan odamlar sonining ortishiga olib keldi. Ushbu hodisani qo'llab-quvvatlovchi texnologik o'zgarishlar odamlar hayotiga ta'sir ko'rsatib, qaror qabul qilish jarayoniga ham o'z ta'sirini o'tkazmoqda. Odamlar endilikda ijtimoiy tarmoqlardan faol foydalanib, onlayn do'stlar

orttiradi va yangi munosabatlar o'rnatadi. Shu sababli, internetning ta'siri inson hayotining birgina sohasi bilan cheklanib qolmay, balki uning ko'plab jabhalariga sezilarli darajada ta'sir ko'rsatadi. Boshqacha aytganda, internet odamlarga yo'l ko'rsatadi va qaror qabul qilish jarayonida muhim rol o'ynaydi. Shuning uchun ham internetning insoniy munosabatlarga ta'siri nihoyatda ahamiyatlidir.

So'nggi yillarda ijtimoiy tarmoqlar yoshlar guruhlarining kundalik hayotiga chuqur singib, o'rnini bosib bo'lmaydigan muhim axborot va fikr tarqatish kanaliga aylandi. U nikoh va sevgi kabi zamonaviy hodisalar hamda ular bilan bog'liq munozaralarni baham ko'rish va aks ettirish uchun muhim platforma vazifasini bajaradi. Ijtimoiy tarmoqlar nafaqat xilma-xil g'oyalar va madaniyatlarni birlashtiradi, balki ularning kuchli to'qnashuvi va chuqur integratsiyasini ham rag'batlantiradi. Natijada, bu holat ma'lum darajada yosh avlodning nikoh va sevgi haqidagi bilimlari, munosabatlari hamda xulq-atvor modellariga ta'sir ko'rsatishi mumkin.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Oilaviy munosabatlar va nikohga tayyorgarlik masalalari psixologiya va pedagogika fanlarida muhim tadqiqot yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

G'. B. Shoumarovning 2010-yildagi "Oila psixologiyasi" asarida nikohga nisbatan psixologik munosabatlarning shakllanishida shaxsning individual xususiyatlari, ijtimoiy muhit va tarbiya omillari muhim rol o'ynashi asoslab berilgan. Muallif oilaviy qadriyatlar, o'zaro hurmat va muloqot madaniyati yoshlarning nikohga tayyorgarligida asosiy determinant sifatida namoyon bo'lishini ta'kidlaydi

Shu bilan birga, Mahmudova M.ning 2003-yildagi monografiyasida xalq pedagogikasi asosida shakllangan oilaviy qadriyatlar yosh avlodning ijtimoiylashuvi va nikohga nisbatan barqaror munosabatlar shakllanishiga ta'sir qiluvchi muhim omil sifatida talqin etiladi.

Arapbayeva D. K. va Norkulova N. T. tomonidan 2019-yilda ishlab chiqilgan metodik qo'llanmada oilaviy munosabatlarning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qilinib, nikohga tayyorgarlik jarayonida psixologik yetuklik, kommunikativ kompetensiya va ijtimoiy moslashuv muhim omillar sifatida ko'rsatiladi.

Shuningdek, R. Abdurasulov va G. Qosimovanning 2022-yil 30-apreldagi tadqiqotida qizlarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashda ijtimoiy-psixologik omillar, jumladan, kommunikativ muhit, shaxslararo munosabatlar va ijtimoiy ta'sirlarning ahamiyati ilmiy asosda yoritilgan.

Ushbu yondashuvlar zamonaviy axborot muhitining, xususan, onlayn kommunikatsiya vositalarining nikohga nisbatan qarashlarga ta'sirini tushunishda muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi.

Zamonaviy tadqiqotlarda ijtimoiy tarmoqlar va onlayn muloqotning yoshlar ongiga ta'siri alohida e'tibor markazida turadi.

G. Fayzullayeva va G. Qosimovanning ilmiy ishlarida qizlarni oilaviy hayotga tayyorlashda psixologik yetuklik, qadriyatlar tizimi va kommunikativ tajribaning o'rne asoslab berilgan.

N. Samatova va G. Qosimova tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda esa oiladagi salbiy muloqotning farzand psixologiyasiga ta'siri ochib berilib, bu holat keyinchalik nikohga nisbatan munosabatlar shakllanishida muhim omil bo'lishi ko'rsatib o'tilgan.

Shuningdek, G. Qosimovanning ilmiy maqolasida qizlarni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-psixologik omillari tahlil qilinib, zamonaviy axborot muhitining, xususan, onlayn kommunikatsiyaning ushbu jarayonga ta'siri dolzarb ilmiy muammo sifatida e'tirof etiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Onlayn ommaviy axborot vositalarining, ayniqsa ijtimoiy media platformalarining ta'siri nikohga bo'lgan munosabatdagi o'zgarishlarni tushunishda e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydigan omildir. Ijtimoiy tarmoqlar ma'lumotlarga kirish imkoniyatini kengaytirib, shaxslar o'rtasidagi muloqotni misli ko'rilmagan darajada osonlashtirdi. Bu jarayon nafaqat shaxslarning o'zaro munosabati va munosabatlarni shakllantirish usullarini o'zgartiradi, balki nikoh kabi an'anaviy qadriyatlar haqidagi tasavvurlarga ham ta'sir ko'rsatadi. O'zini erkin ifoda etish istagi ko'pincha nikoh institutiga xos bo'lgan talab va kutilmalar bilan uyg'unlashadi.

Jamiyatda yuz berayotgan o'zgarishlar ijtimoiy va madaniy siyosat uchun ushbu yangi dinamikaga moslashishda muayyan qiyinchiliklar va imkoniyatlarni yuzaga keltiradi. Nikoh darajasining pasayishini sezilarli ijtimoiy o'zgarishlarning ko'rsatkichi sifatida baholash mumkin bo'lsa-da, mazkur tendensiyaning oila tuzilishi, ijtimoiy hayot va jamiyat farovonligiga uzoq muddatli ta'sirini tushunish uchun yaxlit va inklyuziv yondashuv zarur. Ommaviy axborot vositalari mazmunining ta'siri, ijtimoiy qadriyatlardagi o'zgarishlar hamda onlayn media iste'moli shakllari zamonaviy jamiyatda nikoh institutiga nisbatan tasavvur va munosabatlarning shakllanishida muhim rol o'ynaydi.

Odamlar mentalitetidagi o'zgarishlar ham turmush qurish qaroriga sezilarli darajada ta'sir ko'rsatadi. Yosh avlod hayot va munosabatlarga nisbatan zamonaviyroq qarashlarga ega bo'lishga moyil. Ular ko'pincha oila qurishning an'anaviy talablariga moslashishdan ko'ra, shaxsiy erkinlik va individual yutuqlarni ustuvor deb biladi. Bu fikrlash ijtimoiy qadriyatlardagi o'zgarishlarni aks ettirib, o'z-o'zini rivojlantirish va hayotiy tanlovlarni amalga oshirishda, jumladan, turmush qurish yoki qurmaslik masalasida erkinlikka katta e'tibor qaratilayotganini ko'rsatadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ijtimoiy tarmoqlar tez va oson ma'lumot almashishni ta'minlab, shaxslarga munozaralarda ishtirok etish imkonini beradi hamda hayotga oid turli qarashlarga, jumladan, nikohning ta'rifi va qadriyatlariga doir ufqlarini kengaytiradi. Ijtimoiy tarmoqlarda taqdim etiladigan kontent ko'pincha an'anaviydan zamonaviygacha, mavjud ijtimoiy normalarni qo'llab-quvvatlovchilardan tortib, ularga qarshi chiqadiganlargacha bo'lgan turli nuqtai nazarlarni aks ettiradi. Masalan, individual va mustaqil turmush tarzini aks ettiruvchi kontentning katta qismi ko'pincha nikoh inson hayotidagi yagona tanlov yoki ustuvorlik emasligi haqidagi tasavvurni shakllantiradi. Ijtimoiy tarmoq foydalanuvchilari ko'pincha oila qurishning an'anaviy majburiyatlaridan ko'ra, o'zini o'zi rivojlantirish, martaba va shaxsiy erkinlikka ko'proq e'tibor qaratilgan hayot tarziga duch kelishadi.

Bundan tashqari, ijtimoiy tarmoq kontentiga duch kelish nikohning barqarorligi haqidagi tasavvurlarga ham ta'sir qilishi mumkin. Ushbu platformalar orqali jamoatchilik ajralish yoki oilaviy zo'ravonlik holatlari haqida osongina ma'lumotga ega bo'lishi mumkin, bu esa nikoh institutining barqarorligiga nisbatan shubhalarni keltirib chiqaradi. Ijtimoiy tarmoqlarda keng tarqalgan yangiliklar yoki shaxsiy hikoyalar nikoh har doim ham inson hayotida baxt yoki barqarorlikni kafolatlamasligi haqidagi fikrni kuchaytirishi mumkin.

Biroq, ijtimoiy tarmoqlar sadoqat, mehr-oqibat va oilaviy qadriyatlar kabi an'anaviy tushunchalarni targ'ib qilishda ijobiy vosita sifatida ham namoyon bo'ladi. Nikohni baxtli va barqaror hayotning poydevori sifatida qo'llab-quvvatlovchi kontentni ham ijtimoiy tarmoqlarda uchratish mumkin. Ushbu platformalardan foydalanish nikoh kontekstida ijobiy qadriyatlarni targ'ib qilish va o'rgatish imkonini beradi, garchi bu jarayon individualizm va shaxsiy erkinlikka urg'u beruvchi kontentning keng tarqalganligi sababli ko'pincha muhokama qilinadi.

Onlayn muloqotning asosiy ta'sirlaridan biri – bir-birini bilish va munosabatlarni shakllantirish jarayonining tezlashishidir. Tanishuv ilovalari yoki ijtimoiy tarmoqlar orqali shaxslar ko'plab potensial insonlar bilan tez muloqotga kirishib, nikoh kabi uzoq muddatli majburiyatga kirishishdan oldin ularning mosligini chuqurroq o'rganish imkoniga ega bo'ladi. Bu esa ularga potensial sherikning qadriyatlari, qiziqishlari va hayotiy maqsadlari haqida ma'lumot to'plash imkonini yaratadi hamda uzoq muddatli majburiyatlarga bo'lgan qarashlariga ta'sir ko'rsatadi.

Bundan tashqari, SMS-xabarlar, videoqo'ng'iroqlar yoki onlayn uchrashuvlar orqali amalga oshiriladigan intensiv muloqot shakllari shaxslarga yuzma-yuz uchrashishdan oldin ham yaqin va shaxsiy munosabatlarni shakllantirish imkonini beradi. Bu esa hissiy aloqaning chuqurlashishiga va kelajakni birgalikda batafsil rejalashtirishga yordam beradi. Biroq, onlayn muloqot usullarining nikohdagi uzoq muddatli majburiyatlarga bo'lgan qarashlarga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan jihatlari ham mavjud.

Izlanishlar shuni ko'rsatadiki, tanishuv ilovalari yoki ijtimoiy tarmoqlarda ko'plab variantlarga oson kirish imkoniyati qizlarni mavjud munosabatlardan kamroq qoniqish hosil qilishga yoki uzoq muddatli majburiyatlarga kamroq tayyor bo'lishga undashi mumkin. Ko'plab potensial alternativlarning mavjudligi haqidagi tasavvur shaxslarning jiddiy majburiyatlarni kechiktirish yoki ulardan qochish ehtimolini oshiradi.

Onlayn muloqot va o'zaro ta'sir shakllari talaba qizlarning munosabatlardagi nizolarni qanday tushunishi va ularga qanday munosabatda bo'lishiga ham ta'sir qiladi. Nikoh sharoitida texnologiyalar juftliklarga hatto uzoq masofalarda ham samarali muloqot qilish imkonini beradi. Biroq, og'zaki bo'lmagan ifodalarni anglash yoki nizolarni bevosita hal qilishdagi qiyinchiliklar ham mavjud bo'lib, ular shaxslarning nikohdagi sadoqatni qanday qabul qilishiga ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Kengroq ijtimoiy kontekstda onlayn muloqot va o'zaro ta'sir shakllari shaxslarning nikohga oid normal va qadriyatlar haqidagi tasavvurlariga ham ta'sir ko'rsatadi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali shaxslar juftlik hayoti, munosabatlarga oid ijtimoiy kutishlar va boshqa insonlarning nikoh tajribalariga doir muvaffaqiyat yoki muvaffaqiyatsizlik haqidagi hikoyalar bilan tanishadi. Bu ma'lumotlar shaxslarning uzoq muddatli sadoqatning ahamiyati haqidagi qarashlarini hamda munosabatlarga bo'lgan umidlarini shakllantiradi.

Bundan tashqari, onlayn muloqot shakllari shaxslarning nikohdagi sadoqatni qanday ifoda etishi va mustahkamlashiga ham ta'sir qiladi. Ijtimoiy tarmoqlar orqali juftliklar baxtli onlarni, birgalikdagi yutuqlarni va o'zaro qo'llab-quvvatlash holatlarini baham ko'rish orqali hissiy aloqalarni mustahkamlaydi hamda boshqalar uchun ijobiy namuna bo'lib xizmat qiladi. Biroq, uzoq muddatli majburiyat kontekstida onlayn muloqot model-laridan kelib chiqadigan muammolar ham mavjud. Masalan, o'z munosabatlarini ijtimoiy tarmoqlarda ko'rilgan boshqa munosabatlar bilan taqqoslash moyilligi ortiqcha stress yoki real bo'lmagan kutishlarni yuzaga keltirib, munosabatlardagi barqarorlik va baxtga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, onlayn muloqot talaba qizlarda nikohga oid tasavvurlar shakllanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Bu jarayon shaxslarning munosabatlardagi sadoqatning ahamiyati haqidagi qarashlarini shakllantirish bilan birga, tegishli qadriyatlar yuzasidan ochiq muhokamalar olib borish uchun imkoniyat yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Oila manfaatlarini ta'minlash borasida 1998-yilda amalga oshiriladigan tadbirlar. Davlat dasturi to'g'risida. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998-yil 27-yanvardagi 45-son qarori.
2. "Oila psixologiyasi", G'. B. Shoumarov. O'quv qo'llanma. Toshkent – 2010-yil, 121–122-b.
3. R. Abdurasulov, G. Qosimova. Socio-psychological factors of preparing girls for independent family life. Belgiya jurnali, 2022-yil 30-aprel, 312–314-b.
4. "Oilaviy munosabatlar psixologiyasining nazariy va amaliy masalalari", Arapbayeva Damegul Kurbanovna, Norkulova Nargiza Tashpo'latovna. Metodik qo'llanma. Toshkent – 2019-yil, 103–104-b.
5. Mahmudova M. Xalq pedagogikasi va oila tarbiyasi. Monografiya. Samarqand: SamDChTI, 2003-yil, 174-bet.
6. G. Fayzullayeva, G. Qosimova. "Qizlarni oilaviy hayotga tayyorlashda psixologik yetuklikning ahamiyati". Kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari xalqaro ilmiy konferensiya materiallari, 482–483-bet.
7. N. Samatova, G. Qosimova. "Oiladagi salbiy muloqotning farzand psixologiyasiga ta'siri". Kompyuter ilmlari va muhandislik texnologiyalari xalqaro ilmiy konferensiya materiallari, 457–458-bet.
8. G. Qosimova. "Qizlarni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-psixologik omillari". "Buxoro xalqaro universiteti ilmiy axborotnomasi" ilmiy-amaliy jurnal.
9. <https://www.google.com/search?q=The+impact+of+online+communication+on+the+formation+of+girls>

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.